

KINNITATUD
Keskkonnaameti
24.07.2024
korraldusega nr 1-3/24/454

Ardu loodusala (Ardu must-toonekure püsielupaiga) kaitsekorralduskava

Sisukord

1. ALA ISELOOMUSTUS	4
2. VÄÄRTUSED JA KAITSE-EESMÄRGID	5
3. KAVANDATAVAD KAITSEKORRALDUSLIKUD TEGEVUSED.....	7

Kasutatud lühendid

Kaitseväärtus – kaitse-eeskirjas nimetatud kaitstav loodusväärtus (kaitse-eesmärk)

Kaitse eesmärk – kaitseväärtuse soovitud seisund

KeA – Keskkonnaamet

KKK – kaitsekorralduskava

KliM – Kliimaministeerium

LKS – looduskaitseeadus

LoD – loodusdirektiiv (käsitleb ohustatud elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitsepõhimõtteid)

LoA – loodusala (loodusdirektiivi I ja II lisas nimetatud elupaigatüüpide või liikide kaitseks asutatud ala)

SDF – Natura standardandmebaas

Säilitamine – olemasolevate väärtuste säilitamine (seisund ei muutu halvemaks, säilitamine ei tähenda seda, et seisund peab jääma samaks) (looduslik areng)

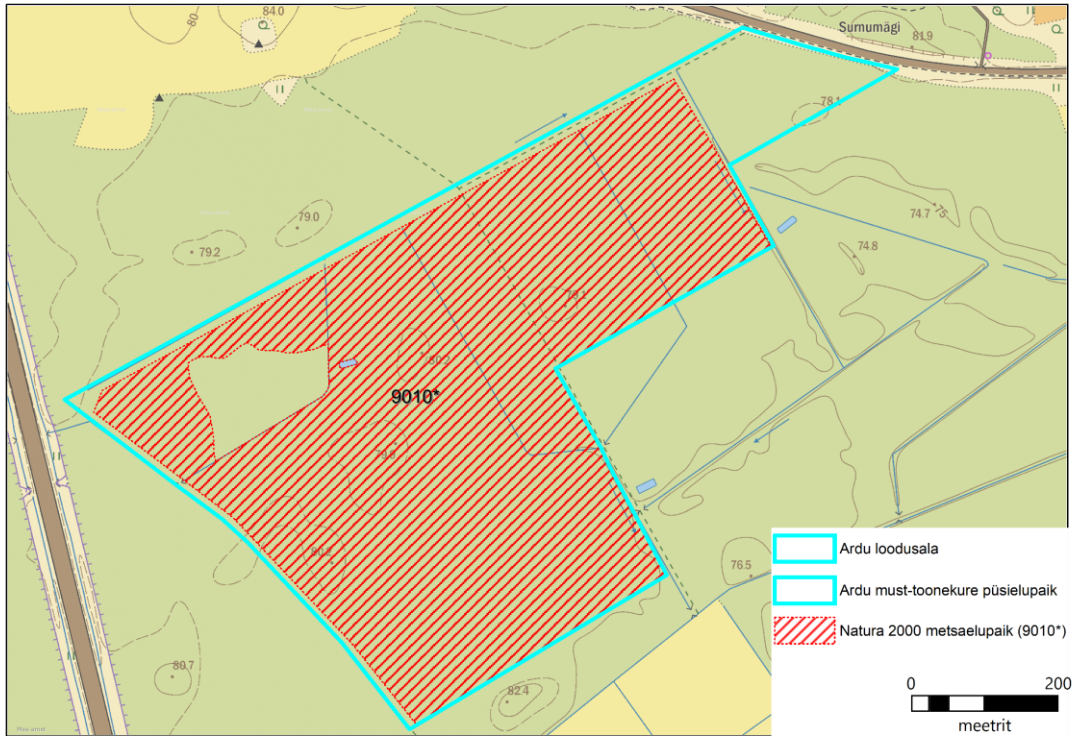
1. ALA ISELOOMUSTUS

Loodusala nimi	Ardu loodusala (EE0010112)
Loodusale jäävad kaitsealused loodusobjektid	Ardu must-toonekure püsielupaik (KLO3000490)
Maismaa pindala	loodusala 42,5 ha, püsielupaik 42,5 ha
Asukoht ja piirid	Harju maakond, Kose vald, Ardu alevik ning Kukepala, Rava ja Silmsi küla Leitav Keskkonnaportaalist
Kaitsekord	Vabariigi Valitsuse 5. augusti 2004. a korraldus nr 615 „ Euroopa Komisjonile esitatav Natura 2000 võrgustiku alade nimekiri ” Keskkonnaministri 3. juuli 2006. a määrus nr 43 „ Must-toonekure ja suur-konnakotka püsielupaikade kaitse alla võtmine ja kaitse-eeskiri ”
Koostaja nimi	Lissel Tanni
Koostamise aasta	2024
Kaitsekorralduskava koostamise kord	Keskkonnaministri 2. novembri 2022. a määrus nr 50 „ Kaitsekorralduskava koostamise ja kinnitamise kord ning kaitsekorralduskava kinnitaja määramine ”

Tervikuna metsamaal asuv Ardu loodusala on moodustatud väärtusliku metsakoosluse kaitseks. Mitmekesine metsala on heaks elupaigaks must-toonekurele (Joonis 1.).

Kaitsekorralduskava annab soovitusel kaitstava ala valitsejale kaitse eesmärkide saavutamise parimatest viisidest, kuid ei loo õigusi ega kohustusi kolmandatele isikutele.

Kaitsekorralduskavad on koostatud tähtajatult. Kava vaadatakse üle ja uuendatakse põhjendatud juhtudel väärtuste kaitse tagamise eesmärgil lähtuvalt tulemuslikkuse hindamise või uute inventuuride andmetest.

Joonis 1. Ardu loodusala, PEP ja Natura 2000 metsaelupaik (piirid: EELIS, juuli 2024; aluskaart: Eesti Ortofoto, Maa-ameti WMS kaardirakendus, juuli 2024).

Ardu loodusala ja Ardu must-toonekure püsielupaiga piirid on samad.

2. VÄÄRTUSED JA KAITSE-EESMÄRGID

Ardu loodusala kaitse-eesmärgina on nimetatud loodusdirektiivi I lisa elupaigatüüp vanad loodumetsad (9010*).

Ardu must-toonekure püsielupaiga kaitse-eesmärgina on nimetatud loodusdirektiivi I lisa linnuliik must-toonekurg (*Ciconia nigra*).

Tabel 1. Ardu loodusala ja Ardu must-toonekure püsielupaiga väärtuste koondtabel

Väärtus ¹	Seisund ²	Kaitse-eesmärk	Mõjutegur	Meetmed	Oodatav tulemus	Märkused	Panus üld-pindalasse / SDF-i (%) ³
Vanad loodumetsad (9010*) KE – ei, LoA – jah, LoD – I	35,5 ha / B andmed vananenud	elupaigatüübi säilitamine 35,5 ha (B)		looduslikule arengule jätmine inventuur, andmete täpsustamine 42,5 ha lisada siseriiklikult kaitse-eesmärgiks	heas seisus elupaika on säilinud 35,5 ha	siseriiklikult pole kaitse-eesmärgiks	0,05/0,06
Must-toonekurg (Ciconia nigra) KE (PEP) – jah, LKS – I	42,5 ha / asustamata	elupaiga säilitamine 42,5 ha	häirimine, liiklus		elupaik on säilinud kogu ala piires 42,5 ha-l	liigi ohutegurid, kaitse-eesmärgid ja meetmed on kirjeldatud liigi kaitse tegevuskavas ⁴ pesa 20 aastat asustamata, elupaik piiritleti 2021. a	

¹ LKS – kaitsekategooria looduskaitsealuse alusel;
LoD – loodusdirektiivi lisa number;

LoA (jah/ei) – on või ei ole loodusala kaitse-eesmärk

² Elupaigatüübi esinduslikkus: A – väga hea, B – hea, C – arvestatav

³ 2019. a loodusdirektiivi aruande andmete põhjal (nature-art17.eionet.europa.eu/article17/habitat/report/). Numbrid näitavad, milline on selle loodusala elupaigatüüpide osakaal kogu Eesti elupaigatüüpide/kõikide SDF-i kantud elupaigatüüpide pindalast.

⁴ Must-toonekure (*Ciconia nigra*) kaitse tegevuskava. Kinnitatud KeA peadirektori 14.02.2018 käskkirjaga nr 1-1/18/105.

3. KAVANDATAVAD KAITSEKORRALDUSLIKUD TEGEVUSED

Vajalike tegevuste tabelisse (tabel 3) on koondatud tööd, mis on vajalikud kaitse-eesmärkide saavutamiseks, tabelit võidakse tulevikus täiendada.

Tabelis on tegevused jaotatud vastavalt tegevuse olulisusele järgmistesse prioriteetsusklassidesse:

- 1) esimene prioriteet – hädavajalik tegevus, milleta on kaitse-eesmärke planeeritavas ajavahemikus täita võimatu, see on väärtuste säilimisele ja toimiva ohuteguri kõrvaldamisele suunatud tegevus; kaitsekorralduse tulemuslikkuse hindamiseks vajalik tegevus;
- 2) teine prioriteet – vajalik tegevus, mis on suunatud väärtuste taastamisele, eksponeerimisele ja potentsiaalsete ohutegurite kõrvaldamisele;
- 3) kolmas prioriteet – soovituslik tegevus ehk tegevus, mis aitab kaudselt kaasa väärtuste säilimisele ja taastamisele ning ohutegurite kõrvaldamisele.

Tabel 3. Vajalikud tegevused

Jrk	Tegevuse nimetus	Maht	Tegevuse tüüp	Korraldaja	Prioriteet	Ajagraafik
Inventuurid, uuringud						
1	Vanad loodusmetsad (9010*) elupaigatüübi inventeerimine	35,5 ha	Inventuur	KeA	I	2030
Kavad, eeskirjad						
2	Ardu must-toonekure püsielupaiga kaitse-eesmärkide muutmine (lisada 9010*)		Kaitse-eeskirja muutmine	KLIM	I	2026
3	Kaitsekorralduskava andmete ülevaatamine ja vajadusel uuendamine		Tegevuskava	KeA	I	1 kord kümne aasta jooksul
4	Kaitsekorralduskava tulemuslikkuse hindamine		Tegevuskava	KeA	I	1 kord kümne aasta jooksul